

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

PASITARIMO PROTOKOLAS

2018 m. rugsėjo 26 d. Nr.

Dėl konkurencijos didinimo prekybos maisto produktais srityje ir Vyriausybės siūlomais sprendimais didinamos gyventojų perkamosios galios apsaugojimo

1. Atsižvelgti į informaciją dėl maisto kainų Lietuvos gamybos ir prekybos grandinėje tendencijų, maistų kainų augimo Lietuvoje rodiklių, palygintų su Europos Sąjungos rodikliais, išlaidų maistui šeimos biudžeto struktūroje, didžiųjų prekybos tinklų koncentracijos rodiklių ir iš to kylančių pasekmių vartotojams ir tiekėjams, kaip rodo tarptautiniai tyrimai. Atsižvelgti į poreikį apsaugoti Vyriausybės siūlomais sprendimais didinamą gyventojų perkamąją galią nuo nepagrįstų kainų pokyčių maisto produktų gamybos ir prekybos grandinėje rizikos.

2. Pavesti:

2.1. Ūkio ministerijai:

2.1.1. iki 2018 m. lapkričio 1 d. parengti tipines sutarčių tarp maisto produktų tiekėjų ir prekybos tinklų sąlygas, apimančias subalansuotas abiejų pusių teises ir pareigas, *kurias rekomenduojama* įtraukti į verslo subjektų tarpusavio sutartis (gerosios praktikos sąrašas), ir orientacinę sutarčių sąlygų, kurios neatitinka etiškų ir sąžiningų verslo subjektų tarpusavio santykių ir *kurių nerekomenduojama* įtraukti į sutartis, sąrašą (blogosios praktikos sąrašas);

2.1.2. iki 2018 m. lapkričio 1 d. pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus dėl institucijos, kuri būtų įgaliota, be kitų funkcijų:

- rinkti sutarčių tarp didžiųjų prekybos tinklų ir maisto produktų tiekėjų duomenis ir juos analizuoti;

- stebėti, kiek gerosios praktikos ir blogosios praktikos sąlygų įtraukiama į sutartis tarp didžiųjų prekybos tinklų ir maisto produktų tiekėjų, ir reguliariai skelbti apibendrintus atskirų didžiųjų prekybos tinklų duomenis, didinti rinkos dalyvių, vartotojų sąmoningumą;

2.1.3. iki 2018 m. lapkričio 1 d. pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus, kuriais būtų stiprinami Konkurencijos tarybos veikla ir įgaliojimai siekiant efektyvesnės konkurencijos šalies rinkoje;

2.1.4. iki 2018 m. lapkričio 1 d. pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus dėl viešųjų pirkimų teisės bazės tobulinimo – numatyti galimybę pirkimuose įvertinti pirkimo iš smulkaus ir vidutinio verslo subjektų kriterijų, tarp jų – teritorinio pobūdžio kriterijų;

2.1.5. iki 2018 m. lapkričio 1 d. kartu su Žemės ūkio ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Aplinkos ministerija ir kitomis ministerijomis pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus, skirtus reikšmingai sumažinti administracinę naštą smulkaus ir vidutinio verslo subjektams;

2.1.6. kartu su VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ sutelkti žmogiškuosius išteklius ir proaktyviai skatinti potencialius užsienio investuotojus (daugiau kaip 10 subjektų), užsiimančius mažmeninės prekybos veikla, plėsti verslą investuojant Lietuvoje;

2.1.7. iki 2018 m. lapkričio 1 d. kartu su Konkurencijos taryba peržiūrėti prekybos tinklų koncentraciją šalies administracijos vienetuose ir pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus, kuriais būtų tobulinami esami koncentracijos apribojimai siekiant didesnio konkurencingumo;

2.1.8. iki 2019 m. sausio 1 d. išanalizuoti, kiek efektyvi priemonė, kurią įgyvendinus būtų atskirta prekybos tinklų teikiama paslauga tiekėjams dėl prekių pardavimo (t. y. dėl vietos lentynoje suteikimo) nuo rinkodaros paslaugų, ir pateikti Vyriausybei išvadas dėl priemonės pritaikymo;

2.1.9. iki 2019 m. sausio 1 d. kartu su Finansų ministerija išanalizuoti, kiek efektyvi priemonė, kurią įgyvendinus būtų numatyta pareiga prekybos tinklams vesti apskaitą išskiriant operacijas, susijusias su prekybos tinklo firminės produkcijos vartotojams pardavimu ir tiekėjų produkcijos vartotojams pardavimu, ir pateikti Vyriausybei išvadas dėl priemonės pritaikymo bei šiuos apskaitos duomenis galinčios analizuoti institucijos;

2.1.10. iki 2019 m. sausio 1 d. kartu su Konkurencijos taryba išanalizuoti, kiek efektyvi priemonė, kurią įgyvendinus tiekėjų produkcijai, parduodamai vartotojams, prekybos tinklai netaikytų didesnės maržos nei parduodant prekybos tinklo firminę produkciją vartotojams analogiškų produktų segmente, ir pateikti Vyriausybei išvadas dėl pritaikymo;

2.1.11. iki 2018 m. lapkričio 1 d. kartu su Žemės ūkio ministerija, įtraukiant savivaldybių administracijas, pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl priemonės sukūrimo siekiant paskatinti maisto produktų tiekėjus kooperuotis deryboms su prekybos tinklais.

2.2. Žemės ūkio ministerijai:

2.2.1. iki 2018 m. lapkričio 1 d. pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus dėl viešojo informacinio portalo, kuriame būtų numatyta skelbti svarbiausių maisto produktų kainas gamybos ir prekybos grandinėje (ūkininkų parduodamos produkcijos vidutinė kaina, perdirbėjų parduodamos produkcijos (kai tarpinė grandis egzistuoja) vidutinė kaina, skirtinguose prekybos tinkluose parduodamos produkcijos kaina); papildomai – reguliariai skelbti apibrėžto maisto produktų prekių krepšelio kainą skirtinguose prekybos tinkluose;

2.2.2. iki 2019 m. sausio 1 d., siekiant nustatyti, ar mažmeninės prekybos tinklams išnuomoti valstybinės žemės sklypai naudojami efektyviai, racionaliai, nepažeidžiant valstybės, savivaldybės ir visuomenės interesų, kartu su Nacionaline žemės tarnyba ir savivaldybių administracijomis organizuoti ir atlikti faktinių duomenų patikrinimą vietovėse, apibendrinti rezultatus ir pateikti Vyriausybei išvadas bei pasiūlymus, kaip efektyviau panaudoti valstybinę žemę;

2.2.3. iki 2019 m. vasario 15 d. ypač išsamiai išanalizuoti maisto kainų tendencijas ir jų priežastis per 2018 m. spalio – 2019 m. sausio mėnesius ir pateikti Vyriausybei išvadas.

2.3. Finansų ministerijai – iki 2018 m. lapkričio 1 d. pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus dėl mokestinės paskatos, leidžiant gyventojams susimąžinti apmokestinamąsias pajamas šiems perkant maisto produktus smulkaus ir vidutinio verslo prekybos vietose (šeimos tipo parduotuvės, turgavietės ir pan.).

2.4. Teisingumo ministerijai – iki 2018 m. lapkričio 1 d. pateikti Vyriausybei apibendrintą informaciją dėl vartotojų teisių apsaugos būklės ir pasiūlymus, kaip sustiprinti vartotojų teisių apsaugą.

2.5. Ministerijoms – rengiant teisės aktų projektus, proaktyviai vesti dialogą su Vyriausybės socialiniais partneriais.